

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

Dominica Misericordias Domini

pastorali, & per ejus florem miraculosum refutat adversarios, ut nihil invenient, quod regerere possint. Hoc ipso effecit, ut ab omnibus hodie in universalem pastorem & œcumenicum Ecclesiæ suæ Pontificem recipiatur, qui verè de se gloriari potest: Ego sum pastor bonus.

Videbimus nos

I. *Pastoris curam.*

II. *Ovium naturam.*

J.J.

EXEGESIS.

Misericordias Domini cantabo in æternum, ex Psal. 89. v. 1. hodie beneficia Salvatoris deprædicatura intonat Ecclesia, unde præsens Dominica nomen sortita est. Magnum enim & indubium misericordie argumentum est, quod Pastorem se Christus ipse nuncupat pastoralem multis argumentis commendat. Producit enim

I. *Fidelitatem in pascendo.* Est enim pastor ille quem Prophetæ prædixerunt, Esa. 40. vers. 11. Ezech. 34. v. 23. 37. v. 24. Typi ejus fuerunt Abel, Gen. 4. v. 2. Jacob, Gen. 29. v. 20. Moses, Exod. 3. v. 1. David, 1. Sam. 16. v. 11. quæ omnia quasi digito monstrat Salvator, quando inquit in principio Evangelii. *Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς*, unde *ἀρχιποιμὴν* à Petro dicitur, 1. c. 2. v. 25. Pastor à pascendo nomen habet, quia proprium ejus officium est oves pascere. Hoc præstat Christus abundanter, Ps. 23. v. 1. & pascit oves sibi commissas

I. *Cibo corporali*, dum alimenta ad vitæ & amictum necessaria ipsis suppeditat, tanquam verus cum Patre & Spir. S. Deus, Joh. 5. v. 18. Ebr. 1. v. 3. 1. Tim. 6. v. 8. Act. 14. 17.

2. *Cibo sacramentali*, dum ipsas corpore & sanguine suo pascit in S. cœna, quod nullus unquam Pastor fecit, Matth. 26. vers. 28. Ps. ioh. 6. v. 35. 55.

ita: (1) cibo corporali (2) cibo spiritali (3) cibo altero celesti
Sacramenta. (3) cibo altero celesti

Gen. 29. 2. 8. 10. 11. legimus etc. (Appli. Allegor.) Fons gratie
divina opto et oculis erat magno lapide lapide, in hunc, me
3. Cibo spirituali per verbum Evangelii, bene pascitur, ne alteram
Es. 38. v. 16. quod vocatur manna absconditum, Apoc. 2. v. 17. Hæc sunt pascua illa bona & pingua montium Israel, Ezech. 34. v. 14. quibus signato animo fruimur hic in tempore gratiæ, ibi beatificâ visione nos pascet, Psal. 17. v. 15. & torrente voluptatis inebriabit, Ps. 36. v. 9.

II. *Charitatem in redimendo*, v. 12. Bonus pastor ponit animam pro ovibus. Idem Christus fecit. Omnes nos eramus tanquam oves errantes, Es. 53. v. 6. sed venit Christus, & non solum quæsit quod perierat, Luc. 19. v. 10. sed & animam suam pro nobis deposuit, ut nos ex infernalis lupi faucibus eriperet, 1. Petr. 1. v. 18. Eph. 5. v. 2. Act. 20. v. 28. Apoc. 5. v. 9. Typus hujus fidelitatis proponitur nobis in Davide, 1. Samuel. 17. v. 34.

Magnum hoc est solatium pro iis, qui voce legis terrentur, & ob peccata sua maledictionem metuunt, cui terrori opponenda est suavissima illa vox boni pastoris: Ego pono animam meam pro ovibus meis, noli timere, ego redimam te, Es. 43. v. 1.

III. *Fortitudinem in defendendo*, Mercenarius viso lupo fugit. Secus facit Christus, qui non retrocedit, sed oves suas masculè defendit contra lupum infernalem, & ejus asseclas hæreticos & tyrannos, qui nihil aliud sunt quàm lupi rapaces & gregi non parcunt, Matth. 7. v. 15. Act. 20. v. 29. primis trecentis annis Ecclesia fuit oppugnata per tyrannos, sequentibus seculis per falsos Doctores, hodie ab utroque hostium genere oppugnatur. Sed confidite fratres, pastorem habemus fortem & fidelem, qui non dormit, neque dormitat, Psal. 120. v. 4. sed est murus igneus circa ovile suum, Zach. 2. vers. 5.

IV. *Benevolentiam in agnoscendo.* v. 14. nam agnoscere hoc loco non significat notitiam merè theoreticam, sed potius praxicam, quæ curam simul & benevolam affectionem includit, Psalm. 1. v. 6. 2. Tim. 2. v. 19. novit igitur Christus oviculas suas non notitia solùm visionis, secundùm externum aspectum, ut Themistocles nomina civium Atheniensium, & Cyrus Persarum Rex nomina militum merebant, sed visione etiam dilectionis secundùm internum cordis affectum, & in manibus suis descripsit, ut nunquam eorum obliviscatur, Esa. 49. v. 16.

Pastores alias signare solent oviculas suas: Ita Christus signavit nos signo Thau, Ezech. 9. v. 4. id est, sanguine in ara crucis effuso, sicut olim sanguine agni paschalis Israelitæ postes & superliminaria domorum signabant, Exod. 12. v. 23. hinc novit qui sint sui, 2. Tim. 2. v. 19. & ab angelo percussore illos liberat, qui terretur, ut inquit Damianus, quando videt Christianorum labia sanguine Christi rubentia. Nam in Christo habemus redemptionem per sanguinem eius, Col. 1. v. 14.

V. *Sedulitatem in adangendo.* Nam alias adhuc oves habeo, inquit, quas oportet me adducere, & hoc ipso gentes etiam ad societatem Ecclesiæ vocandas esse innuit, gentes enim sunt oves istæ aliæ, quæ non erant ex hoc populi Dei ovili, sed segregatæ & alienæ à testamento promissionis, Ephes. 2. v. 12. At Christus diruit maceriem per prædicationem Evangelii, & ipsas quoque de longè vocavit, Ephes. 2. v. 13. 14. Ita valde auxit gregem suum, ut Jacobus Patriarcha, Gen. 30. v. 37. seqq. nam duabus etiam virgibus utitur, alteram vocavit amabilem, & alteram dolorem, Zach. 11. v. 7. Celebrent ergò

gentiles hanc Christi bonitatem, qui vocavit eos è tenebris ad lucem, & sicut is, qui vocavit sanctus, ipsi quoque sancti sint, quod monet Petrus 1. c. 1. v. 15. 16. *Hæc prima parte totu Evangelium abloquit; hæc d. par. 2. m. 1. 2. De Secundo, h. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

Vidimus Pastoris curam. Videbimus etiam ovium naturam, quæ est

I. *Culpabilis, si spectes*

1. *Stoliditatem.* Est enim ovis animal simplex, & ad errandum proclive? Ita nos omnes naturâ sumus stulti & tardi corde, Luc. 24. v. 25. & non intelligimus quæ sunt Spiritus Dei, 1. Cor. 2. v. 14. sed aberramus à recto salutis tramite, unusquisque graditur viam suam in adventionibus cordis sui, Esa. 53. vers. 6. Hoc agnoscamus & cum Davide ingemiscamus ex Psalm. 119. v. 176. O bone Jesu, sumus velut oves, quæ perierunt, require servos tuos.

2. *Timiditatem.* Quamprimum enim lupum videt appropinquantem, mox exhorrescit, & in pedes quantum potest, se conijcit. Hic est timor servilis, qui in amore locum non habet, 1. Joh. 4. v. 18. proinde eliminemus illum oportet ex corde nostro, Rom. 8. v. 15. Nam lupus infernalis nocere nobis non potest, sed judicatus est, Joh. 16. v. 11. interim timore filiali Deum prosequamur, Phil. 1. v. 12. quo qui caret, justificari non poterit Sir. 1. v. 27.

3. *Stupiditatem.* Ovis, quæ semel à grege abetravit, per se redire nunquam potest, sed magis magisque in errorem rapitur, & tandem à lupo devoratur. Imò si grex per ponticulum ducatur, & una in aquam prolabitur, omnes desiliunt, quod certè maximæ stupiditatis indicium est. Sic nos quoque per prava exempla facile scandalizamus, & viribus propriis ad salutem redire

Uel dicitur: Hic signavit nos Thau, hoc est, sanguine in ara crucis effuso, sicut olim sanguine agni paschalis Israelitæ postes & superliminaria domorum signabant, Exod. 12. v. 23. hinc novit qui sint sui, 2. Tim. 2. v. 19. & ab angelo percussore illos liberat, qui terretur, ut inquit Damianus, quando videt Christianorum labia sanguine Christi rubentia. Nam in Christo habemus redemptionem per sanguinem eius, Col. 1. v. 14.